

VSNU, NWO, NFU en ZonMw geven impuls aan verandering in het waarderen en belonen van wetenschappers

Binnen de wetenschap worden volop nieuwe benaderingen voor het waarderen en belonen van wetenschappers ontwikkeld. VSNU, NWO, NFU en ZonMw gaan hier in 2019 gezamenlijk een impuls aan geven, in dialoog met het wetenschappelijk veld. De organisaties zijn namelijk overtuigd van het belang hiervan voor de ontwikkeling van talent, voor de kwaliteit en impact van onderwijs en onderzoek en voor de aantrekkelijkheid van de kennisinstellingen als werkgever.

Vernieuwing op drie gebieden

Binnen universiteiten en universitair medisch centra worden nieuwe benaderingen voor het in brede zin waarderen en belonen van wetenschappers ontwikkeld. Ook binnen onderzoeksinstituten en onderzoeksfinanciers vindt vernieuwing plaats, specifiek op het gebied van onderzoeksbeoordeling. De vernieuwing betreft grofweg drie domeinen:

- Het creëren van diverse loopbaanpaden. Universiteiten en UMC's bieden wetenschappers de mogelijkheid om accenten te leggen op verschillende gebieden: onderzoek, onderwijs, kennisvalorisatie en/of leiderschap.
- Het vernieuwen van de systematiek voor onderzoeksbeoordeling. Er ontstaan nieuwe manieren om de kwaliteit en (maatschappelijke) impact van onderzoek te beoordelen. Ook het stimuleren van open science maakt hier onderdeel van uit.
- Team science. Er wordt gezocht naar manieren om - naast de individuele prestaties - de samenwerking in en prestaties van een team beter mee te wegen bij het waarderen en belonen.

(Inter)nationale steun van groot belang

VSNU, NWO, NFU en ZonMw zijn overtuigd van het grote belang van deze ontwikkeling voor het Nederlandse kennisveld: het stimuleert de brede ontwikkeling van talent en de transitie naar open science; doet recht aan de primaire taken van de kennisinstellingen en vergroot hun aantrekkelijkheid als werkgever; en het verhoogt de kwaliteit en (maatschappelijke) impact van onderwijs en onderzoek. Daarom gaan de organisaties in 2019 gezamenlijk met verschillende acties een impuls geven aan deze beweging. Dit gebeurt in dialoog met het wetenschappelijk veld. Bij de veranderingen in het waarderen en belonen zijn draagvlak onder wetenschappers, aansluiten bij initiatieven uit het veld en samenwerking op nationaal niveau van belang. Het succesvol realiseren van deze veranderingen vereist daarnaast internationale steun. Het risico bestaat namelijk dat veranderingen in Nederland op korte termijn negatieve gevolgen kunnen hebben voor de ontwikkeling, reputatie en financiering van het Nederlandse onderzoek. Om dit te voorkomen, is het van belang ook andere landen (binnen en buiten de EU) te overtuigen om vergelijkbare vernieuwingen door te voeren. Het Nederlandse wetenschapsveld trekt daarom gezamenlijk op en vormt coalities met internationale partners.

Activiteiten in 2019

VSNU, NWO, NFU en ZonMw hebben de afgelopen tijd al stappen gezet die bij moeten dragen aan de vernieuwing van de manier van waarderen en belonen van wetenschappers. Denk aan de doorontwikkeling van het protocol voor onderzoeksevaluaties (SEP), de invoering van de inbeddingsgarantie door NWO en ZonMw en de gezamenlijke inspanningen in het kader van het Nationaal Plan Open Science.

In 2019 zetten VSNU, NWO, NFU en ZonMw hun inspanningen op dit terrein versterkt door. Het komende jaar staan verschillende activiteiten op het programma waarin de organisaties nadrukkelijk de samenwerking zoeken met wetenschappers zelf.

- In het voorjaar zal door ZonMw in samenspraak met NWO een *invitational conference* worden georganiseerd waarbij een brede achterban geconsulteerd wordt over de vraag: "hoe moet de wetenschapper van de toekomst eruit zien?"
- De NFU werkt met partners aan een plan 'onderzoek waarvan je beter wordt' dat in Q1 2019 opgeleverd wordt. Belangrijk thema hierin is het waarderen en belonen van wetenschappers.
- De universiteiten publiceren in de eerste helft van 2019 in VSNU-verband een gezamenlijk *position paper*. In diverse rondetafelgesprekken met wetenschappers wordt hiervoor input verzameld. Dit paper maakt duidelijk wat de ambitie van de wetenschappers en universiteiten is en welke veranderingen nodig zijn in het (inter)nationale wetenschapssysteem.
- NWO en ZonMw zijn voornemens om in 2019 de San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA) te ondertekenen. Verder verkent NWO hoe de kwaliteit en verwachte impact van onderzoek een belangrijkere rol kan krijgen in de beoordeling van wetenschappers en voorstellen. NWO stemt hierover af met onder meer ZonMw, de VSNU en wetenschappers.
- De VSNU organiseert in 2019 een grote bijeenkomst waarop alle universiteiten en onderzoeksinstituten best practices rondom nieuwe vormen van waarderen en belonen van wetenschappers delen.
- Een groep experts van universiteiten en onderzoeksinstituten ontwikkelt onder regie van de VSNU gezamenlijk instrumenten voor het waarderen en belonen van verschillende gebieden: onderwijs, onderzoek, kennisvalorisatie en leiderschap.
- De universiteiten verkennen in 2019 of aanpassingen in de cao en het Universitair Functieordeningssysteem (UFO) noodzakelijk zijn om de gewenste vernieuwingen in het waarderen en belonen te realiseren.
- VSNU, NWO, NFU en ZonMw blijven de noodzaak van vernieuwing in het waarderen en belonen aankaarten in het gesprek met buitenlandse zusterorganisaties en zetten daarbij in op het vormen van internationale coalities.

De grote maatschappelijke uitdagingen van dit moment vragen om meer samenwerking en om een multidisciplinaire en impactvolle manier van wetenschapsbeoefening met een daarbij passende manier van waarderen en belonen. VSNU, NWO, NFU en ZonMw geven met bovenstaande activiteiten een impuls aan de ontwikkeling hiervan. Ze willen dat uitdrukkelijk doen in samenspraak met de wetenschappelijke en maatschappelijke achterban. De organisaties zorgen er zodoende voor dat eind 2019 duidelijk is welke door het veld gedragen veranderingen in het waarderen en belonen van wetenschappers gerealiseerd gaan worden.